

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. S.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Dřimalovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2006 čj. 2006/50540-442, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007 č. j. 1 Cad 4/2007 - 34,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007 č. j. 1 Cad 4/2007 - 34 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti v záhlaví uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce hlavního města Prahy, pobočky v Praze 9 (dále jen „úřad práce“) ze dne 19. 6. 2006 čj. ABJ-3784/2006-09/07, kterým byl žalobce ode dne 29. 3. 2006 vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání podle § 30 odst. 2 písm. e) a odst. 3 a § 31 písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném do 30. 6. 2006 (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), z důvodu maření součinnosti s úřadem práce.

Nejvyšší správní soud vyšel z tohoto skutkového a právní stavu věci:

Na základě žádosti ze dne 26. 8. 2005 byl žalobce zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání a byl poučen o právech a povinnostech uchazečů o zaměstnání, včetně toho, že úřad práce ho vyřadí z evidence uchazeče o zaměstnání, jestliže se nedostaví na úřad práce ve stanoveném termínu bez vážných důvodů. Dne 27. 2. 2006 stanovil úřad práce žalobci další termín návštěvy na den 29. 3. 2006 a tento termín žalobce stvrdil podpisem. Dne 7. 4. 2006 úřad práce vydal oznámení o zahájení správního řízení o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání, protože se dne 29. 3. 2006 nedostavil na úřad práce. Ve vyjádření k tomuto oznámení žalobce uvedl, že na dohodnutou schůzku dne 29. 3. 2006 se dostavil dvakrát, jednak ve stanoveném termínu ve 13,30 hod., a jednak znovu v 16,15 hod. Při první návštěvě na chodbě úřadu zjistil, že „jeho“ zprostředkovatelka K. není přítomna a všichni ostatní příchozí jsou vyřizováni její kolegyní, a to mimo pořadí. Z tohoto důvodu odešel a na úřad práce se vrátil v 16,15 hod., tedy 45 minut před koncem pracovní doby. V 17 hod. byli před ním 3 další příchozí. Vzhledem ke skutečnosti, že za dobu, kdy čekal, byli vyřizováni dva uchazeči, minutu po skončení pracovní doby odešel s tím, že v dalších dnech pravidelně telefonoval paní K., ale protože hovor nikdo nepřijímal, usoudil, že paní K. je dlouhodobě nemocná.

Úřad práce vydal shora uvedené rozhodnutí, kterým žalobce vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti s úřadem práce.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které žalovaný zamítl a potvrdil rozhodnutí úřadu práce, když v odůvodnění uvedl, že žalobce byl dostatečně poučen o právech a povinnostech uchazeče o zaměstnání, včetně povinnosti dodržovat stanovené termíny návštěv na úřadu práce. Dne 29.3.2006 se měl žalobce dostavit na úřad práce, avšak tuto povinnost nesplnil a v osmidenní lhůtě neoznámil vážné důvody, pro které se na úřad práce nedostavil. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný potvrdil, že zprostředkovatelka K. byla v inkriminované době nemocná.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce zopakoval skutečnosti uvedené ve správním řízení a namítal, že v onen den a v dohodnutou dobu se na úřad práce dostavil, „nevznikl však úřední záznam“. Správní řízení o vyřazení z evidence úřadu práce s ním bylo zahájeno dne 7. 4. 2006, rozhodnutí však bylo vydáno dne 19. 6. 2006, takže správní orgán I. stupně nedodržel lhůtu podle 71 odst. 3 správního řádu.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě nepopřel, že se žalobce na úřad práce dostavil, ale dle jeho názoru svým zaviněním způsobil, že se nezúčastnil jednání u zprostředkovatelky. Byla-li „jeho“ zprostředkovatelka nemocná, měl žalobce povinnost vyčkat, až ho přijme zprostředkovatelka jiná. Nedodržení procesní lhůty pro vydání rozhodnutí úřadem práce nemělo vliv na věcnou správnost rozhodnutí.

Městský soud v Praze v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že žalobce svým jednáním porušil povinnost uchazeče o zaměstnání, neboť ten je povinen poskytovat součinnost a může být z evidence vyřazen mj. tehdy, jestliže úmyslně maří součinnost s úřadem práce při zprostředkování zaměstnání. Pokud se inkriminovaného dne žalobce na úřad práce dostavil, ale s jeho pracovníky nejednal, nedá se takové jednání považovat za splnění povinnosti stanovené zákonem. Za vážný důvod podle § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti nelze považovat nemoc zprostředkovatelky a přítomnost více uchazečů o zaměstnání, kteří čekali na úřadu práce před žalobcem. Soud tak jednání žalobce hodnotil jako maření součinnosti s úřadem práce, který jej proto vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání. Soud vyslovil, že nedodržení procesní lhůty pro vydání rozhodnutí úřadem práce nemá vliv na věcnou správnost rozhodnutí a nezakládá neplatnost rozhodnutí. Rozhodnutí, které splňuje všechny zákonné náležitosti stanovené správním řádem, nemůže

být neplatným právním úkonem, i když nebylo vydáno ve lhůtách stanovených správním řádem.

Rozsudek napadl stěžovatel kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podle stěžovatele si soud při hodnocení procesních lhůt pro vydání rozhodnutí protirečl, neboť zákonné lhůty pro vydání rozhodnutí patří mezi zákonné náležitosti rozhodnutí stanovené správním řádem. Úřad práce se nedodržením lhůty pro vydání rozhodnutí dopustil porušení zákonné povinnosti, když i žalovaný tuto skutečnost označil za procesní vadu. Žalovaný však k této vadě nepřihlédl s odvoláním na § 89 odst. 2 správního řádu a tím se dopustil pochybení, neboť měl přezkoumat soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, s právními předpisy, mezi něž patří i zákonné lhůty podle § 71 odst. 3 písm. a) správního řádu. Soud i žalovaný věcnou správnost rozhodnutí nadřazují nedodržení zákonných lhůt a dostávají se do rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy.

Stěžovatel dále z díkce § 30 odst. 2 písm. e) zákona o zaměstnanosti dovodil, že maření součinnosti s úřadem práce, jako důvod vyřazení z evidence, musí být úmyslné a tento závěr nalézá i v odůvodnění napadeného rozsudku. Stěžovatel se nedopustil úmyslného maření součinnosti s úřadem práce, neboť ve stanovený termín se na úřad práce dostavil, neproběhlo však jednání mezi ním a zprostředkovatelkou z důvodů, které již uvedl. Jednání se stěžovatel snažil uskutečnit i poté, nepodařilo se mu však navázat kontakt se zprostředkovatelkou K., ani s jiným zaměstnancem úřadu práce. Proto podle stěžovatele nebyly splněny podmínky pro jeho vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání.

Stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek Městského soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalovaný ztotožnil s napadeným rozsudkem a zejména uvedl, že pro naplnění skutkové podstaty maření součinnosti s úřadem práce se nevyžaduje úmyslné jednání. Pokud úřad práce překročil lhůtu pro vydání rozhodnutí o 12 dnů, pak toto pochybení není procesní vadou, pak toto pochybení není procesní vadou, která by způsobila nesprávnost, nezákonnost nebo dokonce nicotnost přezkoumávaného rozhodnutí.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Pokud jde o první kasační námitku týkající se nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí úřadem práce, pak je třeba uvést, že lhůty uvedené v § 71 správního řádu jsou pouze pořádkové. I když rozhodnutí bylo vydáno po lhůtě pro jeho vydání, nemohlo mít toto porušení ustanovení správního řádu vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Právní praxe totiž nemá pochybnosti o charakteru těchto lhůt, resp. o tom, že se jedná o lhůty pořádkové; tyto závěry vyplývají i z ustálené judikatury. Nejedná se o lhůtu prekluzivní, jak lze snad dovodit z obsahu námitek stěžovatele, tedy lhůtu znamenající zánik práva, k níž by musel správní orgán i soud přihlédnout z úřední povinnosti. Nevydání rozhodnutí ve lhůtě zákonem stanovené je ovšem vadou správního řízení, nikoli však takovou vadou, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé a tudíž zrušení takového rozhodnutí soudem. Nejvyšší správní soud se tak při hodnocení

otázky dopadu nedodržení lhůt pro vydání rozhodnutí ztotožňuje s právním posouzením věci soudem.

Jinak je tomu při hodnocení druhé kasační námitky, tedy toho, zda stěžovatel svým jednáním, které bylo podle názoru Nejvyššího správního soudu dostatečně objasněno, se dopustil maření součinnosti s úřadem práce, jehož důsledkem bylo vydání rozhodnutí o vyřazení stěžovatele z evidence uchazečů o zaměstnání.

Postavení účastníka správního řízení a správního orgánu není postavením dvou rovných subjektů, jak je tomu typicky v soukromoprávních vztazích, protože správní orgán je oprávněn (i povinen) rozhodovat o právech a povinnostech účastníků správního řízení. Jedná se tedy o rozhodování vrchnostenské. To však neznamena, že si správní orgán může počínat libovolně, právě naopak.

Správní řád v hlavě II (základní zásady činnosti správních orgánů) zakotvil řadu povinností, mj. povinnosti správního orgánu, které bývají nazývány „zásadami dobré správy“. Podle § 4 odst. 1 správního řádu veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc.

Toto zdánlivě proklamativní ustanovení dopadá konkrétně na projednávanou věc. Lze chápat, že jedna ze zprostředkovatelek je v pracovní neschopnosti. Podle zásady zdvořilého chování a vstřícnosti je v tuto chvíli povinností úřadu práce, aby ihned vhodnou formou informoval ty uchazeče o zaměstnání, kteří měli jednat s praceneschopnou zprostředkovatelkou, o vzniklé situaci a o tom, co mají tito uchazeči učinit (např. dostavit se v jiný konkrétní den, vyčkat, až budou přijati jinou zprostředkovatelkou apod.). Úřad práce však v tomto směru neučinil žádný úkon, takže mezi čekající uchazeči o zaměstnání nepochybně vznikla nejistota, jaký by měl být další správný postup. Jestliže se žalobce pokusil při absenci jakýchkoliv informací ze strany úřadu práce uvedenou situaci nějak vyřešit, lze mu jen stěží přičítat k tíži, jestliže se mu to nepodařilo optimálně dle představy úřadu.

Z tohoto pohledu nelze v projednávané věci akceptovat tvrzení žalovaného, že za „nedostavení se na úřad práce ve sjednaném termínu“ je nutno považovat nejen samotné fyzické nedostavení se, ale i neúčastnění se jednání s příslušným pracovníkem úřadu práce, protože pouhé dostavení se bez jednání by odporovalo samotnému účelu zákona. Nutno znovu zopakovat, že úřad práce musí vytvořit v konkrétním případě takové podmínky, aby bylo možno jednání uskutečnit a používá-li zákon termín „součinnost“, předpokládá aktivní konání ke stanovenému účelu z obou stran, nikoliv pouze ze strany uchazeče o zaměstnání. Uvedený požadavek však ze strany úřadu v projednávaném případě zjevně naplněn nebyl. V této souvislosti je možno rovněž poukázat i na ust. § 6 odst. 2 správního řádu, podle něhož správní orgán postupuje tak, aby dotčené osoby co nejméně zatěžoval.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel nenaplnil skutkovou podstatu maření součinnosti s úřadem práce, a to za daných okolností ani z nedbalosti a nebylo ho možno sankcionovat vyřazením ze seznamu uchazečů o zaměstnání.

Městský soud v Praze dospěl k odlišnému právnímu názoru. Nejvyšší správní soud proto k důvodné kasační stížnosti napadený rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soud k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, včetně odměny ustanovené zástupkyni, rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. června 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda

senátu